

instytut muzyki i tańca



I Kongres Tańca

Raport o stanie tańca w Białymstoku

2011

Oprac. Anna Królicza

Copyright -(c) Instytut Muzyki i Tańca 2011

I KONGRES TAŃCA

RAPORT O STANIE TAŃCA W BIAŁYMSTOKU

Spis treści

1. 1. Wstęp historyczny.....	3
1. 2. Wykaz i charakterystyka działających podmiotów.....	4
1.2.3. Stan infrastruktury tańca: dostęp do obiektów, miejsca prezentacji, sale.....	14
1.2.4. Krótka analiza dynamiki zmian.....	16
1.2.5. Sugestie dotyczące możliwości rozwoju regionalnego.....	17

1.1. Wstęp historyczny

W latach 90. w Białymstoku zaczęło kształtować się środowisko związane z szeroko rozumianym tańcem współczesnym. Ma ono korzenie wywodzące się z nurtu typowo amatorskiego. Wcześniej działalność taneczną ukierunkowaną na taniec klasyczny i ludowy prowadziło **Państwowe Ognisko Baletowe** (później: **Samorządowe Ognisko Baletowe**). To właśnie w tej placówce część liderów współczesnej sceny białostockiego tańca została zapoznana z tą sztuką. Nauka w ognisku baletowym dzieci i młodzieży miała charakter hobbistyczny, dając im podstawy tańca klasycznego i ludowego. Taki też jest rodowód tancerzy i choreografów tzw. pierwszej fali, stawiającym sobie za cel rozwój tańca współczesnego w Białymstoku. Z czasem znaczenie tańca przekształciło się z zajęcia czysto amatorskiego na coraz bardziej profesjonalne, określane najczęściej jako półprofesjonalne. Wielu adeptów ogniska baletowego zaczęło szukać dalszych dróg samorozwoju w zakresie tańca.

Innym „ośrodkiem” kształcącym tancerzy w Białymstoku był **Jazz Dance** (1991-2005), skupiony wokół postaci Marioli Gierasimiuk. Przy zespole Jazz Dance odbywały się dodatkowe warsztaty, które prowadzili gościnnie tancerze z innych regionów Polski. Szczególnie prężnie przebiegała tutaj współpraca z Iwoną Olszowską (Kraków), Witoldem Jurewiczem (Kalisz), Beatą Wojciechowską (Warszawa) oraz Edytą Kozak (Warszawa). W pierwszej pionierskiej fali uczniów Gierasimiuk znaleźli się: Agnieszka Jastrzewska (Samorządowe Ognisko Baletowe), Agnieszka Sieczkowska, Magdalena Kudzinowska i Norbert Kobylański, Karolina Garbacik (Samorządowe Ognisko Baletowe i Jazz Dance), Zdzisław Pawluczuk. Następnie ukończyli oni kurs instruktorski przy Wojewódzkim Ośrodku Animacji Kultury oraz rozpoczęli edukację w trybie warsztatowym w Bytomiu, Gdańsku, Lublinie i Krakowie. Z czasem założyli swoje grupy taneczne, pełniąc w nich kilka funkcji: nauczyciela, tancerza i choreografa, nierzadko także osoby odpowiedzialnej za kwestie administracyjno-finansowe. Warto wspomnieć kilka z istniejących wówczas grup:

- **Eksperymentalna Grupa Tańca (od 1993, z inicjatywy choreografki, Izabeli Drobisz)**. Zespół zainicjował swoją działalność spektaklem *Najkrótszy żywot*. W ciągu czterech lat swojego istnienia wielokrotnie zmieniał skład, ale niezmienny trzon grupy stworzyły: Wioletta Bienkowska, Katarzyna Kruszewska, Marta Romańczuk, Małgorzata Górnicka.

- **Teatr Tańca Projekt (1996-2009; jego organizatorem i choreografem była Agnieszka Sieczkowska)**. Pierwszy spektakl-duet, *Szukając*, oparty był na improwizacji. Występowały w nim Agnieszka Sieczkowska i Agnieszka Jastrzewska, związana ze Śląskim Teatrem Tańca. Kolejne produkcje były już tworzone w wyniku współpracy Agnieszki Sieczkowskiej z Karoliną Garbacik. Ówczesny skład zespołu stanowiły: Joanna Chitruszko, Sylwia Salomonowicz, Zdzisław Pawluczuk, Ewa Litwin, Jolanta Karna. W 1999 roku zespół opuściła Agnieszka

Sieczkowska, a jego prowadzenie przejęła Karolina Garbacik. Powstały spektakle *Stadia procesu* (1999), *Femina* (2000), *Myśli niedyskretne* (2001).

- **Białostocki Teatr Tańca** (od 2000; **Norbert Kobylański, Magdalena Kudzinowska**). Część spośród jego tancerzy-liderów (np. Magda Kudzinowska, Norbert Kobylański, Agnieszka Jastrzevska, Agnieszka Sieczkowska) opuściła Białystok. Natomiast swoją pracę instruktorów i choreografów znacznie rozwinęli: Karolina Garbacik, Anna Kołosow, Andrzej Wawrzeniuk, Dorota Baranowska.

1.2. Wykaz i krótka charakterystyka działających zawodowo podmiotów (artyści indywidualni, zespoły, szkoły, teatry).

Aktualnie taniec w Białymstoku rozwija się w kilku kierunkach, nadal pozostając głównie w nurcie amatorskim i półprofesjonalnym. Najlepiej rozwiniętym obszarem działalności tanecznej jest przestrzeń zarezerwowana dla sztuki ulicznej, posiadającej jednak zaplecze strukturalne. Dzięki działalności zespołów **Kolor, Fair Play Crew, WHSB, FAHS, Szał**, wykorzystujących elementy *hip-hopu, break dance, new style* i innych Białystok zdobył sobie miano „zagłębia tańca”. Te gatunki tańca cieszą tutaj wielką popularnością, co odzwierciedlają rozbudowane oferty komercyjnych studiów i szkół tańca. To właśnie tancerze z Białegostoku stanowią liczną grupę uczestników programów rozrywkowych typu *You can dance – Po prostu tańcz!*

Proces zdobywania umiejętności w zakresie hip-hopu ma również wielostopniową strukturę. Zanim uczniowie szkół tańca wejdą do podstawowego składu jednego z kultowych białostockich zespołów, jakim jest np. **Kolor** (zwycięzca licznych ogólnopolskich i międzynarodowych konkursów, przeglądów i turniejów tańca) przechodzą przez „kilkuszczeblową drabinę” grup o zniuansowanym stopniu zaawansowania i dostosowaną do uczestników o różnym wieku. Kierownikiem artystycznym zespołu **Kolor** jest **Karolina Garbacik**.

Członkowie wyżej wymienionych zespołów i ich instruktorzy dużą wagę przykładają do sportowej rywalizacji – zgłaszając swoje zespoły do licznych przeglądów i turniejów tanecznych, co pozostaje w zgodzie charakterem sztuki ulicznej, jaką jest *break dance*. Zespoły (**Kolor, Fair Play Crew** i **WHSB**) mają wysoką renomę w skali ogólnopolskiej. Nierzadko ich członkowie założyli prywatne studia tańca lub te zespoły zostały powołane do działania przy istniejących już studiach, tj. Studio Tańca Szał, Studio Tańca Fair Play Crew, Studio Działań Kreatywnych DanceOFFnia. To charakterystyczne dla Białegostoku zjawisko, polegające na łączeniu inicjatyw edukacyjno-komercyjnych, ale także wychodzących poza ich ramy, np. poprzez organizowanie spektakli i udział w kulturze o charakterze non-profit. **Kolor** współpracuje z Podlaskim Stowarzyszeniem Tańca i Studium Działań Kreatywnych DanceOFFnia, które organizują festiwal

Free Mind Festival (2010), a wcześniej **Hip Hop Groove Festival (2008-2009)** i inne.

W ramach działań związanych ze sztuką uliczną warto wspomnieć o dwóch ciekawych projektach tanecznych o dużych walorach artystycznych. W 2006 roku **Tomasz Gilewicz** wraz z twórcami szeroko rozumianej sztuki ulicznej stworzyli w **koprodukcji z Teatrem Dramatycznym im. Aleksandra Węgierki** - spektakl *Morosophus*ⁱ. Trzon zespołu *Morosophusa* stanowiła grupa video-art alco.dudes, ekipa deskorolkowa FeelHarmony, Te Trisa (WOCC/ Wiesz o co chodzi) oraz znane białostockie formacje taneczne White HillSide Breakers (WHSB) i Fair Play. Do udziału w spektaklu dołączyły się także inne nieformalne grupy taneczne z Białegostoku i okolic. Jednym z podstawowych założeń projektu było właśnie zaangażowanie twórców wszelakiej sztuki ulicznej do wspólnego działania w myśl zasady: zrób to sam! Celem projektu stało się połączenie różnych form aktywności sztuki ulicznej (*grafitti, skateboarding, breakdance, dj`ing, slam*) w ramach widowiska teatralno-tanecznego. W warstwie narracyjnej twórcy chcieli skomentować i ukazać relację pomiędzy społeczeństwem a jednostką.ⁱⁱ

Drugi projekt to **Break. Sztuka wojny**ⁱⁱⁱ. Spektakl powstał na kanwie traktatu *Sztuka wojny* Sun Tzu i miał premierę w grudniu 2010 roku w Teatrze Studio w Warszawie oraz w Teatrze Dramatycznym w Białymstoku. Projekt został zrealizowany dzięki Stypendium MKiDN *Młoda Polska* dla Renaty Piotrowskiej, działającej w Towarzystwie Prze-Twórczym, oraz wsparciu Urzędu Miasta Białystok. Projekt składał się z dwóch etapów. W czasie pierwszego z nich młodzież z Warszawy i Białegostoku uczestniczyła w tygodniowym obozie tanecznym, podczas którego wyłoniono szóstkę tancerzy. To właśnie z nimi Renata Piotrowska przy pomocy dramaturga Pawła Dobrowolskiego przygotowała spektakl **Break. Sztuka wojny**. Proces twórczy nad spektakl wpisał się w ramy drugiego etapu tego projektu. W przedstawieniu wzięło udział ponadto 25 b-boy`ów z zespołu FAHS.^{iv}

Inny segment tańca stworzony został wokół **Szkoły Estradowej im. Anny German**, w której ukończenie II stopnia kształcenia daje uprawnienia zawodowe i dyplom. Kolejny obszar tańca – ten, który najbardziej potrzebuje wsparcia do dalszego rozwoju - to scena tańca współczesnego, funkcjonująca głównie dzięki działalności Studia Działań Kreatywnych DanceOFFnia i Podlaskiego Stowarzyszenia Tańca. Z pomocą finansową grantów samorządowych i marszałkowskich organizują one Festiwal „Kalejdoskop” – przegląd polskich oraz międzynarodowych spektakli i choreografii. Przy DanceOFFni pracują dwa zespoły: Grupa Przejściowa i Towarzystwo Sztuki Surowej. Niemalże znacznie dla rozwoju tańca w Białymstoku ma również Białostocki Ośrodek Kultury (BOK) organizator festiwalu „Dni Sztuki Współczesnej”, na których od wielu lat prezentowane są także spektakle taneczne. W

Wojewódzkim Ośrodku Animacji Kultury (WOAK) również odbywają się liczne zajęcia z tańca dla dzieci, a także mieści się siedziba zespołu ludowego „Kurpie Zielone”.

Obecnie najmniej rozwijana jest współpraca pomiędzy choreografami i tancerzami z twórcami teatru plastycznego/teatru ruchu, opartego o teatr lalkarski, których prace doskonale wpisuje się w szeroko rozumiany teatr tańca. Te możliwości powinny zostać jeszcze wykorzystane. Ich zwiastun stanowi zaplanowana na lipiec 2011 premiera łącząca teatr lalek i taniec. Producentami będą: Podlaskie Stowarzyszenie Tańca, Białostocki Teatr Lalek. Reżyserię przygotował Robert Drobnich, a za choreografię odpowiedzialna jest Karolina Garbacik, z kolei o scenografię i lalki zadba Adam Walny.

Podsumowując: Charakterystycznym zjawiskiem dla tego regionu jest „obfity nurt” zespołów amatorskich i półprofesjonalnych, skupiony na rozwoju najmłodszych uczestników kultury. Zajęcia z tańca ludowego, klasycznego i tańców narodowych oferuje **Samorządowe Ognisko Baletowe** oraz WOAK. Tańca współczesnego można się uczyć (i z czasem dołączyć do zespołu) w Miejskim Domu Kultury (zajęcia prowadzi Andrzej Wawrzeniuk), Dom Kultury Zachęta (**Teatr Tańca i Improwizacji**) oraz inne domy kultury, przy których działają wszelakie zespoły, wyspecjalizowane w zajęciach z zakresu tańca historycznego po współczesny i ludowy. W komercyjnych studiach tańca można trenować jazz lub *break dance*. Brakuje jednak silnego i rozbudowanego profesjonalnego środowiska tanecznego. Jedynie działanie artystyczne **Grupy Przejściowej** można zaliczyć do prób stworzenia takiego środowiska. Ten stan rzeczy zaskakuje, kiedy pamięta się o ogromnym potencjale tanecznym, rozwijanym u dzieci i młodzieży. Ewidentnie w tym łańcuchu kształcenia brakuje jednego ogniwa, co powoduje, że rozwijany u najmłodszych potencjał taneczny, nie zostaje później w pełni wykorzystany. Przeglądając ofertę kulturalną Białegostoku dostrzega się brak impresaryjnego teatru lub centrum sztuki, w którym prezentowano by cyklicznie taniec poza trybem festiwalowym, otwartym na dokonania taneczne nie tylko lokalnych, ale również polskich i międzynarodowych tancerzy. Widać jednak zmiany – 26 marca 2011 ruszyło STUDIO A, miejsce prezentacji spektakli, inicjatyw związanych z szeroko rozumianym tańcem w DanceOFFni.

Nazwa zespołu/artystów indywidualnych/szkoły/ teatru	Rodzaj tańca	Adres	Charakterystyka
Joanna Chitruszko			Tancerka, pedagog tańca współczesnego i animatorka kultury z ukierunkowaniem na taniec. Aktualnie współpracuje z Anną Piotrowską. Tańczyła w kaliskim Teatrze

			<p>Tańca Alter (od 1995) i Teatrze Tańca „Projekt” w Białymstoku. Występowała w spektaklu Leszka Mądzika oraz <i>Erosion – Architektura, Obrazy</i> Teatru Usta Usta/2xu. Ostatnio występowała w: <i>Zmian(aa) pogody</i> (2001 -wraz z Anną Piotrowską) i <i>Kwadrat w Szafie</i> (2010 – Anną Piotrowską). Obecnie Wiceprezes Podlaskiego Stowarzyszenia Tańca, Wiceprezes Fundacji Głos. Organizatorka wydarzeń: Festiwal Kalejdoskop (od 2001), Hip Hop Groove Festiwal (2008; 2009), Free Mind Festiwal 2010 i Międzynarodowego Festiwalu Improwizacji Tańca SIC! (2010).</p>
Karolina Garbacik			<p>Tancerka, choreografka, pedagog tańca i animatorka-organizatorka życia kulturalnego w Białymstoku. Twórcza Prezentacji i Warsztatów Tanecznych „Kalejdoskop” od 2001 roku, „Hip Hop Groove Festiwal w latach 2008-2009, „Free Mind Festival” 2010. Wykładowca przedmiotów Taniec, Styl i Gest na Uniwersytecie Muzycznym im. Fryderyka Chopina, filia w Białymstoku; nauczyciel tańca współczesnego w Policealnym Studium Wokalno-Aktorskim im. Czesława Niemena, wykładowca tańca współczesnego i kompozycji tańca Instruktorskich Kursów Kwalifikacyjnych realizowanych w Białymstoku, organizowanych za zgodą MKiDN i pod nadzorem merytoryczno-organizacyjnym Narodowego Centrum Kultury w Warszawie. Twórcza i choreograf zespołów tańca współczesnego – Teatru Tańca Projekt i Grupy Przejściowej. Od 2004 instruktor i choreograf formacji tanecznej Kolor. Właścicielka i założycielka Studia Działań Kreatywnych DanceOFFnia. W 2008 r. laureatka Nagrody Artystycznej Prezydenta Białegostoku za promocję tańca w Białymstoku, organizację „Hip Hop Groove Festival” oraz „Festiwalu Kalejdoskop”.</p> <p>Choreografie: <i>Drzwi Zamknięte</i> (2010) wraz z T. Gilewiczem; <i>Tożsamość</i> (2009); <i>Na dnię 100 dni</i> (2008). <i>Heilotes</i> (2009); <i>Tylko w ładnym opakowaniu, proszę</i> (2008); <i>Wszystkiego</i></p>

			<p><i>mego Tobie</i> (2006), <i>Ciepłe uda</i> (2004), <i>Reality show</i> (2003), <i>Później</i> (2003), <i>Jabłko nie do końca dojrzałe</i> (2001), <i>Na to trzeba czasu...</i> (2001), <i>Myśli niedyskretne</i> (2000), <i>Femina</i> (2000), <i>Stadia Procesu</i> (1999).</p>
Tomasz Gilewicz			<p>Absolwent pedagogiki kulturoznawczej Uniwersytetu w Białymstoku oraz Wiedzy o Teatrze Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie. Laureat stypendium Młodzi Twórcy Miasta Białystok (2010), dzięki któremu wraz z Karoliną Garbacik wyreżyserował spektakl <i>Drzwi zamknięte</i> na podstawie sztuki Sartre'a. Współzałożyciel Stowarzyszenia Miłośników Kultury Ulicznej ENGRAM. Członek nieformalnej formacji video-art <i>alco.dudes</i>. Laureat nagrody Złotych Kluczy 2006 „Kuriera Porannego” Białystok, w kategorii Młodych. W 2007 roku nominowany do Stypendium Marszałka Województwa Podlaskiego w Dziedzinie Kultury i Sztuki. Współzałożyciel Stowarzyszenia Artystycznego Kolegtyw [sic!], a później Teatru Kolegtyw [sic!]. Wraz z Robertem Drobnim napisał scenariusz i wyreżyserował spektakl <i>Fizjotopia</i> (2009). Reżyser performance'u <i>Ugryziona Pietruszka</i> (2009) przy współpracy z Salezjańskim Ośrodkiem Misyjnym i młodzieżą z Ugandy. Zrealizował między innymi projekt <i>Morosophus</i> (2006) w koprodukcji z Teatrem Dramatycznym im. A. Węgierki w Białymstoku (otrzymał za niego m.in. nagrodę na festiwalu Kultury Ulicznej Bruk Summer Street Festiwal w Gdyni).^{vi}</p>
Grupa Przejściowa (2001)	Taniec współczesny	www.danceoffnia.pl	<p>Grupa powstała w efekcie fuzji dwóch zespołów tanecznych tj. Teatru Tańca „Projekt” oraz ówczesnej Grupy Przejściowej, ukierunkowanej na pracę z młodzieżą. Oba zespoły prowadziła Karolina Garbacik, instruktorka tańca a także choreografka i autorka ich spektakli. Do zespołu należą: Dorota Baranowska, Adam Bartosiewicz, Julia Dondziło-Grześ, Katarzyna Jankowska, Agnieszka Puzan, Dorota Szyc. Grupa Przejściowa stacjonuje przy Studiu Działań Kreatywnych DanceOFFnia obok dwóch innych</p>

			<p>zespołów „Kolor” i „Towarzystwa Sztuki Surowej”. Od dziesięciu lat regularnie produkuje nowe przedstawienia, obecnie wystawia swoje prace przede wszystkim na scenach lokalnych (Białystok), a także regularnie bierze udział w licznych konkursach (od 2008 r. ma przyznany status gościa) Ogólnopolskich Konfrontacji Tańca Współczesnego w Koninie, wcześniej uczestnik Międzynarodowych Spotkań Teatrów Tańca w Lublinie (2002) oraz Biennale Tańca Współczesnego w Poznaniu (2004) oraz innych przeglądów i festiwali. Od roku 2009 zespół gościnnie zaprasza choreografów i reżyserów do współpracy przy swoich produkcjach (<i>First Love</i>, 2010) – Takkako Matsuda, (<i>Ocean</i>, 2009) Dymitr Kurakułow, Tomasz Gilewicz – reżyser przy produkcji <i>Drzwi zamknięte</i>, zrealizowanej w ramach Programu Stypendialnego Prezydenta Miasta Białystok „Młodzi Twórcy”.</p> <p>W dorobku twórczym zespołu znajduje się 12 premier, między innymi: <i>Jabłko nie do końca dojrzałe</i> (2001); <i>Reality Show</i> (2003), <i>Ciepłe uda</i> (2004); <i>Wszystkiego mego Tobie</i> (2006); <i>SmakEgo</i> (2007), <i>Blisko bliżej</i> (2008), <i>Heilotes</i> (2009), <i>Tylko w ładnym opakowaniu, proszę</i> (2008) <i>Drzwi zamknięte</i> (2010/2011) przy udziale Teatru Kolegtyw).</p>
Towarzystwo Sztuki Surowej (2010)	Taniec współczesny/formy uduktoryzowane, teatralne	www.danceoffnia.pl	<p>Zespół powstał w 2010 roku przy Studio Działań Kreatywnych DanceOFFnia w Białymstoku. Aktualnie zespołem kieruje Dorota Baranowska. Dorobek choreograficzny tego młodego zespołu stanowią dwa spektakle. Pierwsza premiera, <i>Całą siłą</i>, zdobyła uznanie publiczności i została zaprezentowana na Ogólnopolskich Konfrontacjach Tańca Współczesnego w Koninie oraz na Przeglądzie Tańca Współczesnego w Mrągowie Młode Formy 1 – w obu uzyskała wyróżnienie. Do zespołu należą: Alicja Gościowska, Marta Lewkowska, Justyna Łapin, Katarzyna Samojlik, Małgorzata Polkowska, Karina Harasimowicz.</p> <p>Premiery: <i>Całą siłą</i> (2010), <i>Wszelkiego</i></p>

			rodzaju produkcja (2011).
Kolor	Hip-hop, break dance, jazz	www.danceoffnia.pl	Zespół istnieje od 15 lat, funkcjonuje przy Studiu Działań Kreatywnych Danceoffnia. (Zespół kształci dzieci i młodzież w wieku 7-20 lat w kierunkach hip hop, jazz, taniec klasyczny, gimnastyka). Kierownik artystyczny – Karolina Garbaciak, instruktorzy – Anna Sawicka, Magdalena Surwio, Julia Dondziło-Grześ, Irina Sidoruk, Ziemowit Bogusławski.
Fair Play Crew	Hip-hop, breakdance /jazz	Adres: Ul. 1000-lecia p.p. 8 Białystok Telefon/Fax: 888 966 556 Strona internetowa: http://www.fairplaycrew.com	Zespół brał udział w hip-hopowym projekcie teatralnym <i>12 Ławek</i> (pierwszy musical hip hopowy z udziałem zespołu WHSB), <i>Opętaniec</i> , <i>Koty</i> i <i>Morosophus</i> (2006). Do zespołu należą: Wojciech Blaszkowski (Blacha), Rafał Kamiński (Roofie), Karol Niecikowski (Niecika), Cezary Krukowski (Kruk) oraz Piotr Gańczyk (Gauy).
Szał	Hip-hop, breakdance /jazz		Zespół istnieje od 2002 roku. Powstał z inicjatywy Bernardetty Ziółek. Uczestniczył w wielu konkursach polskich i międzynarodowych.
WHBSB (White HillSide Breakers) Beeboy	Hip-hop, breakdance		Formacja taneczna brała udział w projekcie taneczno-teatralnym <i>Morosophus</i> (2006) w koprodukcji z Teatrem Dramatycznym im. A. Węgierki. A także w <i>12 ławkach</i> (pierwszy musical hip-hopowy).
Zespół Pieśni i Tańca Podlasia i Białostocczyzny „Kurpie Zielone”	t. ludowy	http://www.woak.bialystok.pl/default.aspx?pid=47&aiid=869 ul. Św. Rocha 14, 15-979 Białystok tel. 085 744-63-13; 085 744-63-13 fax 085 744-63-13 e-mail: muzyka@woak.bialystok.pl	Zespół powstał w 1953 roku. W jego repertuarze znajdują się tańce i pieśni ludowe, zarówno te ściśle związane z przestrzenią Podlasia i Kurpiowszczyzny, jak i z regionów całej Polski. Zespół zgromadził obecnie około 300 kompletów strojów ludowych i rekwizytów. Dyrektorem artystycznym i muzycznym jest od 1981 roku – Andrzej Dyrdał . Choreografie układa dla zespołu Wiesław Dąbrowski. „Kurpie Zielone” zrzesza około 50 osób, które tworzą chór, balet i orkiestrę. W jego podstawowym składzie tańczą i śpiewa 16 osób, ten „trzon” zespołu uzupełniają adepci wybierani najczęściej z dziecięcego zespołu „Podlasiaki”. Siedziba zespołu znajduje się przy Wojewódzkim Ośrodku Animacji Kultury w Białymstoku.
Szkoła Estradowa im. Anny German	jazz/broadway jazz	ul. Piastowska 11, 15-665 Białystok tel. 85 740 43 68, 602	Niepubliczna Szkoła Muzyczna I i II stopnia, powstała w 1993 roku i jest wpisana do rejestru szkół artystycznych w

		190 038; 602 190 038.	Polsce pod nr. 132 I 407. Ukończenie II stopnia kształcenia daje uczniom uprawnienia zawodowe i dyplom w zakresie śpiewu, tańca i teatru. Od roku 2008 funkcjonuje także Przedszkole im. Anny German. Aktualnie dyrektorem szkoły jest Helena Mieszkuniec .
Teatr Tańca i Improwizacji (1997 – obecnie)	jazz/broadway jazz/step	Dom Kultury Zachęta ul. Piastowska 11a Białystok tel. 85 748 21 86 85 748 21 86	Kierownikiem artystycznym i choreografem teatru jest Grażyna Radziszewska . W zespole są dwie grupy, jedna ukierunkowana na jazz, a druga - na step. W sumie pracuje tu czternastu tancerzy. Przez dziesięć lat teatr borykał się z problemami lokalowymi, obecnie stacjonuje w Domu Kultury Zachęta w Białymstoku. ^{vii}
Samorządowe Ognisko Baletowe [wcześniej funkcjonujące nazwy: Studium Choreograficzne, Państwowe Ognisko Baletowe]	balet/t. ludowy	ul. Bohaterów Monte Cassino 25 (budynek SP nr 2) 15- 893 Białystok tel. 85 7482120 http://www.sob.bialystok.pl/	Placówka została założona przez małżeństwo Tamarę i Cyryla Januszkowskich w 1945 roku pod nazwą Studium Choreograficznego w celu kształcenia tancerzy zawodowych. Na skutek przeprowadzonej w 1950 roku reformy szkolnictwa Studium Choreograficzne zostało przekształcone na Państwowe Ognisko Baletowe , nie była to jednak ostatnia zmiana, ponieważ w 1999 roku ponownie zmienił się status Ogniska Baletowego – tym razem stało się ono placówką samorządową. Kolejne modyfikacje nazewnictwa placówki odzwierciedlają przynależność do różnych sektorów kultury i różnych sposobów finansowania. Zmiany te determinowały również przekształcenie celów ogniska, obecnie zajmuje się ono kształceniem dzieci w nurcie amatorskim. Aktualnie Samorządowym Ogniskiem Baletowym kieruje Grażyna Pietrzak . Cykl kształcenia trwa tu osiem lat. Przebiega w dwóch etapach (dziecięcy i młodzieżowy), z których każdy zakłada czteroletni cykl nauczania. W tym czasie dzieci uczestniczą w zajęciach z: tańców narodowych (polonez, mazur) oraz tańców ludowych, a także tańca klasycznego. Po koniec każdego roku szkolnego uczniowie występują w Teatrze Dramatycznym im. Aleksandra Węgierki na koncertach dla rodziców wieńczących pracę dzieci.
Podlaskie	Taniec	ul. Kolejowa 14 C,	Od roku 2007 główny organizator festiwalu

<p>Stowarzyszenie Tańca Prezes: Kamila Dybacka, Wiceprezes: Joanna Chitruszko Sekretarz: Urszula Anna Wysocka Członek zarządu: Karolina Garbacik (2007 - obecnie)</p>	<p>współczesny/hip-hop</p>	<p>15-701 Białystok</p>	<p>„Kalejdoskop” oraz współorganizator Hip-Hop Groove Festiwal, Free Mind Festival oraz licznych produkcji tanecznych, związanych z Grupą Przejściową i Kolorem oraz projektami Studia Działań Kreatywnych DanceOFFnia.</p>
<p>Białostocki Ośrodek Animacji Kultury</p>	<p>Taniec współczesny</p>	<p>ul. Legionowa 5, 15-281 Białystok tel. (85) 742 15 15 www.bok.bialystok.pl www.dsw.bialystok.pl</p>	<p>Między innymi organizator interdyscyplinarnego festiwalu „Dni Sztuki Współczesnej” – od lat włączającej w swój repertuar taniec. Początkowo organizatorzy prezentowali głównie zespoły lokalne jak Eksperymentalna Grupa Tańca, Teatr Tańca „Projekt”, z czasem Elżbiecie Puczyńskiej, odpowiedzialnej za program, udało się poszerzyć go o występy zespołów i teatrów z innej części Polski. W tym czasie na Dni Sztuki Współczesnej przyjechali ze swoimi produkcjami, między innymi: Marta Pietruszka <i>Śmierć Ofelii</i>, Iwona Olszowska <i>Kobieta, której nie było</i>, Lubelski Teatr Tańca <i>plepleJADy</i>; Polski Teatr Tańca <i>Woman w pomidorach</i>. Na ostatniej, 25. zorganizowanej do tej pory edycji Dni Sztuki w 2010 r., pojawił się blok tanecznych spektakli, wśród prezentowanych zespołów nie zabrakło: białostockiej Grupy Przejściowej & ILO&freinds (<i>Tożsamość</i>), ukraińskiej niezależnej grupy performatywnej TanzLabortorium ze spektaklem <i>Kurbas. Rekonstrukcje</i>; Edyty Kozak/Rolanda Rowińskiego – <i>Dacing For You Longer Than One Minute</i> oraz teatru Dada von Bzdülów prezentującego <i>Czerwoną Trawę</i>.</p> <p>W latach 2005-2007 współorganizator Festiwalu „Kalejdoskop”. Siedziba zespoły „Kurpie Zielone”.</p>
<p>DanceOFFnia Studio Działań Kreatywnych (2007 - obecnie)</p>	<p>Taniec współczesny/hip-hop, break dance, t.</p>	<p>ul. Kolejowa 14C 15-701 Białystok tel. (85) 6525164 www.danceoffnia.pl</p>	<p>Prywatne studio tańca, którego oferta obejmuje zajęcia z tańca baletowego i współczesnego, a także hip-hop'u, <i>break, house, jazz</i>; skierowana zarówno do młodych, jak i dorosłych uczestników.</p>

	klasyczny (balet), jazz dance		<p>- organizator festiwalu Hip Hop Groove Festival</p> <p>- współorganizator festiwalu Kalejdoskop www.festiwal-kalejdoskop.pl</p> <p>- współorganizator (obok Podlaskiego Stowarzyszenia Tańca) festiwalu FreeMind Festival (2010)</p> <p>- współpraca z zespołami tańca współczesnego: Grupa Przejściowa i Towarzystwo Sztuki Surowej oraz grupą hip-hop: Kolor, a także bboy Bangers – polegającą na produkcji spektakli tanecznych i udzieleniu siedziby do prób i treningów zespołów.</p>
Festiwal Kalejdoskop (2003 - obecnie)	Taniec współczesny		<p>Interdyscyplinarny festiwal tańca współczesnego. Organizatorzy zachęcają uczestników do badania i przywoływania powiązań pomiędzy tańcem i innymi dziedzinami sztuki. Dlatego oprócz warsztatów tanecznych, odbywają się warsztaty z rysunku, fotografii, wykłady oraz program wieczornych spektakli tanecznych. Inicjatorką i dyrektorem artystycznym tego przedsięwzięcia była od początku Karolina Garbacik, choreografka, tancerka i instruktor Teatru Tańca „Projekt”, później także Joanna Chitruszko. W początkowej fazie festiwal miał różnych organizatorów - w kolejnych edycjach Podlaskie Stowarzyszenia Tańca (2008) i Studio Działań Kreatywnych (2008) DanceOFFnia. Wśród współorganizatorów warto wymienić: Wojewódzki Ośrodek Animacji Kultury (2005-2007), Białostocki Ośrodek Kultury (2004), Teatr Tańca „Projekt” (2003; 2004)) Klub Jubilat SM Rodzina Kolejowa (2004); Młodzieżowy Dom Kultury (2005-2007); Kino Tańca (2008). Pierwsza edycja festiwalu odbyła się w roku 2003 pod dodatkowym hasłem przewodnim: „Ruch/Obraz”. Festiwal odbywa się niezmiennie w trybie rocznym, na przełomie lutego i marca.</p>
Hip-Hop Groove Festiwal (2008-2009)	Hip-hop, bboying	www.hhgroovefestival.pl	<p>Festiwal hip-hop i new style, składający się z części warsztatowej i pokazów, odbywają się one w Teatrze Dramatycznym im. Aleksandra Węgierki. Organizatorem tego wydarzenia było Studio Działań</p>

			Kreatywnych DanceOFFnia, a partnerem Teatr Dramatyczny im. A. Węgieerki. Odbyły się 2 edycje festiwalu.
Free Mind Festival (2010)	hip-hop/bboyin g	www.free-mind.pl	Festiwal jest rozwinięciem idei Hip Hop Groove Festival . Jego oferta jest skierowana głównie do młodych ludzi zainteresowanych sztuką uliczną w globalnym ujęciu (hip hop, bboying, DJ-ing). Pierwsza edycja rozpoczęła się w 2010 roku. Organizatorem było Podlaskie Stowarzyszenie Tańca, a partnerami: Studio Działań Kreatywnych Danceoffnia oraz Białostocki Ośrodek Kultury.

1.2.3 Stan Infrastruktury tańca: dostęp do obiektów, miejsca prezentacji, sale:

W Białymstoku działa kilka scen profesjonalnych (sceny Teatru Dramatycznego oraz Białostockiego Teatru Lalek, a także Wydziału Sztuki Lalkarskiej Akademii Teatralnej – Wydział Zamiejscowy w Białymstoku) oraz wiele teatrów nieinstytucjonalnych, które zrzeszają artystów. Do drugiej grupy należą także lokalni twórcy współczesnej sceny tańca. Przedstawienia tańca współczesnego wystawiane są gościnnie na scenach teatrów instytucjonalnych na zasadzie odpłatnego wynajmu sceny. Dzieje się tak sporadycznie tylko przy okazji większych wydarzeń, jak np. festiwale. Twórcy tańca najczęściej nie mogą sobie pozwolić na prezentacje premierowych spektakli na profesjonalnej scenie i ich późniejsze funkcjonowanie w trybie repertuarowym. Preferowaną sceną dla tego typu wydarzeń kulturalnych okazała się przestrzeń sceniczna Teatru Dramatycznego im. Aleksandra Węgieerki. To właśnie w repertuarze tego teatru można najczęściej znaleźć taniec w ramach prezentacji festiwalowych lub jako pokazy gościnne.

Premiery i większość wydarzeń festiwalowych prezentowana jest głównie na nieprofesjonalnych scenach domów kultury lub innych instytucji kultury, które również są wynajmowane. Wśród scen nieprofesjonalnych dużą popularnością cieszy się przestrzeń Kawiarni Fama oraz Kina Forum, a także WOAKu. Tu prezentuje się spektakle podczas „Festiwalu Kalejdoskop” i „Dni Sztuki Współczesnej”.

Festiwal „Kalejdoskop”, jedna z najważniejszych imprez tanecznych w Białymstoku, nastawiona na prezentację zespołów z całej Polski i z Europy, niezmiennie współpracuje z wyżej wymienionymi scenami nieprofesjonalnymi oraz Teatrem Dramatycznym.

Teatr Dramatyczny im. Aleksandra Węgieerki wynajmuje scenę do prezentacji spektakli nie

tylko organizatorom Festiwalu Kalejdoskop, ale także Samorządowemu Ognisku Baletowemu, które organizuje coroczne popisy-koncerty adeptów sztuki baletowej. Odbyły się tu również projekty taneczno-teatralne: *Break. Sztuka Wojny* (2010) Renaty Piotrowskiej oraz *Morosophus* (2006) w reżyserii Tomasza Gilewicza, a wcześniej jeszcze *12 Ławek*, *Opętaniec i Koty*.

Opisany stan niedostatków infrastrukturalnych w zakresie wystawiania sztuki tańca na profesjonalnych scenach domaga się zmian. Jednym z rozwiązań tej trudnej sytuacji jest stworzenie centrum sztuki lub teatru o charakterze repertuarowo-impresaryjnym, w którym repertuar składałby się ze spektakli tanecznych, a nowa placówka zrzeszałaby twórców niezależnych, artystów teatrów nieinstytucjonalnych. W zakresie dostępu niezależnych twórców do profesjonalnej sceny wiele miała zmienić budowana Opera i Filharmonia Podlaska. W nowo wybudowanej placówce kulturalnej miało znaleźć się miejsce do wystawiania sztuki niezależnych artystów (w tym także choreografów i tancerzy). W roku 2004 został podpisany list intencyjny w sprawie rozpoczęcia budowy Opery i Filharmonii Podlaskiej (dawniej Filharmonia Białostocka) – Centrum Sztuki w Białymstoku, której ukończenie zaplanowano na rok 2011. Jednak termin uległ przesunięciu i obecnie oddanie nowego gmachu Opery i Filharmonii Podlaskiej – Europejskiego Centrum Sztuki planowane jest na kolejny rok, tj. 2012. W tym czasie Opera i Filharmonia Podlaska otrzymały status narodowej instytucji kultury (2005).

Znacznie lepiej rozwiązali białostoccy twórcy problemy infrastrukturalne w zakresie produkcji spektakli i dostosowywania przestrzeni do wymogów codziennych treningów tanecznych. W Białymstoku funkcjonuje kilka studiów tańca. Na szczególną uwagę zasługują tu Studio Działań Kreatywnych DanceOFFnia, które poza działalnością komercyjną (lekcje tańca dla dzieci, młodzieży i dorosłych), animuje działalność kulturotwórczą poprzez prowadzenie trzech zespołów (Kolor, Grupa Przejściowa oraz Towarzystwo Sztuki Surowej) i udostępnianie im przestrzeni do pracy i produkcji spektakli. Od marca 2011 roku jedna z trzech sal do ćwiczeń, należąca do DanceOFFni (Studio A) została także przystosowana do prezentacji spektakli. Studio dysponuje sceną o wymiarach 8m x10 m, podłogą baletową, ma oświetlenie sceniczne i nagłośnienie, widownia jest w stanie pomieścić sześćdziesiąt osób.

W ostatnich latach skomplikowała się infrastrukturalna sytuacja Samorządowego Ogniska Baletowego. Od lat 70. funkcjonowało ono w jednym kompleksie z Zespołem Szkół Muzycznych im. I. Paderewskiego (podlegającym Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego). W marcu 2010 roku na skutek wdrażania projektu rozbudowy Zespołu Szkół Muzycznych Samorządowe

Ognisko Baletowe musiało opuścić budynek przy ul. Podleśnej 2 w Białymstoku. Według projektu w skrzydle zajmowanym do tej pory przez Ognisko Baletowe, zaplanowano budowę pracowni-centrum multimedialnego oraz bibliotekę. W konsekwencji tych działań Samorządowe Ognisko Baletowe przeniosło swoją działalność do Szkoły Podstawowej nr 2 w Białymstoku. Jednak mimo przystosowania tzw. sali korekcyjnej i zwykłej, lekcyjnej, do potrzeb tańca (wyposażenie w drążki i lustra), gabarytowo nowa przestrzeń nie została dostosowana do potrzeb nauczania tańca – wciąż jest za mało miejsca. Ognisko korzysta zaledwie z dwóch sal, które dzieli ze Szkołą Podstawową nr 2. Wojciech Janowicz, aktualnie dyrektor Departamentu Edukacji, Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Białymstoku obiecał docelowo przygotować przestrzeń dla Samorządowego Ogniska Baletowego z odpowiednio dostosowaną infrastrukturą w XI Liceum Ogólnokształcącym w Białymstoku.

1.2.4. Krótka analiza dynamiki zmian

Sytuacja w tańca w Białymstoku znajduje się wciąż w fazie rozwoju. Nie brakuje tu młodych inicjatyw, powstają wciąż nowe festiwale, szkoły tańca i zespoły. Na tym tle wyróżniają się projekty zarządzane i tworzone przez Podlaskie Stowarzyszenie Tańca i Studio Działań Kreatywnych DanceOFFnia. Są to bezsporni liderzy, których działania stymulują rozwój rynku tanecznego i zagęszczają go licznymi imprezami tanecznymi o charakterze warsztatowym i performatywnym. Nietrudno zauważyć, że dzięki tym dwóm placówkom rozwija się i zmienia oferta kulturalna w zakresie tańca współczesnego w Białymstoku. Korzystają one z środków własnych oraz są współfinansowane przez granty Urzędu Miasta Białystok oraz Podlaskiego Urzędu Marszałkowskiego. Zdziwiająco sprawnie przebiega również współpraca pomiędzy przedstawicielami różnych koncepcji tańca i ich szkołami. Placówki miejskie i wojewódzka doskonale uzupełniają i wspierają działalność komercyjnych firm (szkół i studia tańca) oraz organizacji pozarządowych, np. przy organizacji festiwali. Doskonałym przykładem jest tu wielokrotnie wspomniany Festiwal „Kalejdoskop”, który powstał przy BOK (a następnie działał w WOAK) - dzięki inicjatywie Karoliny Garbacik, ówczesnej instruktorki tańca w tej instytucji. Z czasem festiwal ten stał się imprezą organizowaną przez Podlaskie Stowarzyszenie Tańca, ale współorganizatorem-partnerem bywał WOAK, który udostępnił swoją przestrzeń sceniczną do prezentacji przedstawień.

Obfitość szkół i adeptów tańca nie przekłada się na liczbę profesjonalnych zespołów szczególnie w nurcie nastawionym na prezentowanie spektakli w warunkach teatralnych, a nie

tylko na nauczanie techniki. Nurt estradowy i uliczny w ostatnich latach zdominował bardziej wymagający nurt tańca współczesnego i teatr pogranicza, lokujący się pomiędzy plastyką a ruchem i teatrem lalek. Mimo narastającej liczby premier i pojawiania się nowych zespołów, wciąż jest to środowisko amatorskie, pretendujące do uzyskania statusu profesjonalnego. Wyraźny jest jednak przepływ tancerzy i choreografów pomiędzy zespołami nowymi i tymi, które mają długą tradycję. Pedagodzy i członkowie migrują z jednego zespołu do drugiego. Ten ruch pomiędzy zespołami zapewnia ciągłość pracy i wspólną realizację idei. Z wyżej przedstawionego raportu wynika, że sytuacja tańca w Białymstoku znajduje się nadal w fazie progresywnej.

1.2.4 Sugestie dotyczące możliwości rozwoju regionalnego, zwłaszcza w zakresie infrastruktury

Białostockie środowisko taneczne rozwija się zarówno dzięki działalności trzeciego sektora, jak i dzięki komercyjnym studiom i szkołom tańca oraz miejskim i wojewódzkim ośrodkom kultury, jak Białostocki Ośrodek Kultury czy Wojewódzki Ośrodek Animacji Kultury. Należy ono do środowisk zintegrowanych, które często podejmują ze sobą współpracę przy projektach o charakterze performatywnym oraz przy organizacji festiwali. Ta konieczność współpracy wynika między innymi z braku odpowiedniej infrastruktury (przede wszystkim scen teatralnych) do samodzielnego przeprowadzenia dużych projektów opartych o prezentacje spektakli.

Pod względem animacji kultury teatralno-tanecznej najaktywniejsze w Białymstoku jest Studio Działań Kreatywnych DanceOFFnia, które w marcu 2011 r. przystosowało do potrzeb scenicznych salę prób, dzięki czemu będzie tu można wystawiać przedstawienia. Do tej pory w wielu projektach DanceOFFni stałym partnerem musiał być Teatr Dramatyczny im. Aleksandra Węgierki, ponieważ jako jedna z nielicznych instytucji dysponuje profesjonalną sceną z zapleczem technicznym.

Rozpatrując braki w zakresie infrastruktury, warto podkreślić, że żadna z białostockich scen nie służy do regularnej prezentacji tańca. Brakuje tu zarówno profesjonalnych zespołów, jak i teatru/centrum sztuki, którego kurator zaprogramowałby taneczną linię repertuarową o charakterze impresaryjnym. Poza prezentacją spektakli na Festiwalu „Kalejdoskop” i Dniach Sztuki Współczesnej nie ma możliwości kształtowania odbioru i edukowania widzów, co mogłoby odbywać się poprzez ich konfrontację z pracami polskich i zagranicznych choreografów. Z podobnymi trudnościami infrastrukturalnymi spotykają się także środowiska powiązane z ruchem teatrów niezależnych (ukierunkowane na teatr lalkarski) oraz artystami sztuk wizualnych. Niezależni twórcy wielokrotnie akcentowali potrzebę stworzenia teatru lub centrum sztuki ze

sceną lub scenami o charakterze impresaryjnym, otwartą z myślą o nieinstytucjonalnych teatrach. Bardzo możliwe, że część tych oczekiwań spełni budowany gmach Opery i Filharmonii Podlaskiej im. Szymanowskiego – Europejskie Centrum Sztuki w Białymstoku. Stworzenie centrum sztuki prezentujące wysokiej jakości spektakle, wystawy może wpłynąć na tzw. turystykę kulturalną.

Warto byłoby również rozważyć szerszą współpracę z Teatrem Dramatycznym im. A. Węgierki albo z Białostockim Teatrem Lalek, oparta nie tyle o wynajem scen, która ogranicza się do zwykłej komercyjnej działalności teatru, ile o realizowanie i tworzenie wspólnych artystycznych projektów.

- i **Morosophus:** reżyseria: Tomasz Gilewicz, scenografia: Marcin Żukowski, Krzysztof Rybyłowicz, choreografia: Wojciech Blaszkowski, kostiumy: Dagmara Czarnecka, muzyka: Andrzej Stankiewicz & Band, DJ Tort [WOCC], Piotr Chocień, DJ: DJ Tort, grupy taneczne: White HillSide Breakers [WHSB], Fair Play Crew tancerze: Krzysztof Kiziewicz, Radosław Guziejko, Karol Hódaj, Mirosław Piech, Marcin Rogaliki, Cezary Krakowski, Anna Andrzejewska, Iwona Suszycka, Urszula Zimnoch, Karol Niecikowski, Rafał Kamiński, Wojciech Blaszkowski, deskorolka: Krzysztof Poskropko, slam: Te Tris [WOCC], Adam Chrabín, sparcie: Filharmonia Skateboards obsługa wideo: Tomasz Narewski. Premiera: 2006 Teatr Dramatyczny im. A. Węgierki w Białymstoku.
- ii Por. Aneta Kyzioł, *Deski na deskach* [w:] „ Polityka” 2007-05-19, <http://archiwum.polityka.pl/art/deski-na-deskach,360944.html> dostęp: 20.02.2011.
- iii Reżyseria: Renata Piotrowska, Choreografia: Renata Piotrowska i zespół; Muzyka: Simon Auffret, Dramaturgia: Paweł Dobrowolski. Współtworzą i występują: Barbara Bujakowska, Benjamin Diamoutene, Piotr Górniak, Filip Lenkiewicz, Piotr Wawer, Dawid Wiśniewski oraz Agata Formejster, Joanna Rusznica, Agnieszka Skiba, Thomaz & RockaFellaz Crew i Siem & Orginal Crazy Breakers. Premiera 11.12.2010 w Teatrze Studio w Warszawie i 22.12.2010 w Teatrze Dramatycznym w Białymstoku. Partnerem było także Studio Działań Kreatywnych DanceOFFnia.
- iv <http://www.poranny.pl/apps/pbcs.dll/article?AID=/20101222/KULTURA01/781548712>;
- v Por. <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:LLic6lUpBTQJ:ww6.tvp.pl/4813,901319,1.view+tomasz+gilewicz&cd=4&hl=pl&ct=clnk&gl=pl&client=firefox-a&source=www.google.pl> dostęp 20.02.2011.
- vi Por. <http://www.stypendia-bialystok.pl/mlodzitworcy/index.php/nasi-stypendysci/stypendysci-2010/tomasz-gilewicz/> dostęp: 20.02.2011.
- vii Por. Edyta Marzena Mozyrska, *Teatry nieinstytucjonalne działające w Białymstoku. Trudności w funkcjonowaniu a możliwości rozwoju w: Zarządzanie w kulturze. Prace Wydziału Zarządzania i Komunikacji Społecznej*, pod. Red. E. Orzechowskiego, K. Plebańczyk tom 10., Wydawnictwo UJ, Kraków 2009, s. 267-287.